

I tiraven llibres

JOAN FRANCESC
MIRA

Vostès deuen recordar que fa vint anys el PSOE va perdre les eleccions al País Valencià, Joan Lerma se n'anà veloçment a Madrid a ser ministre fugaç de no sé què, i l'inoblidable Eduardo Zaplana pactà amb l'inefable González Lizondo i esdevingué president de la Generalitat. Poc després, quan encara no feia ni un any que el PP governava, vaig escriure, en un altre lloc, que ja tiraven llibres. No era, explicava, que jo fóra malpensat, ni que imaginara faldats per desacreditar la dreta governant, sinó que efectivament tiraven llibres. La persona que m'ho havia contat, que era un home de molt de respecte, no ho havia sentit a dir, sinó que ho havia vist, i ell mateix havia arreplegat dos exemplars de *Lluís de Santàngel: un nou home, un nou món*, que anaven tristament dirigits al camió de les escombraries (dir en aquest cas "del fem", que és com en solem dir els valencians, quedaria potser massa dur...). Ja me'n faig càrrec, considerava jo la primavera del 1996, que al Palau de la Generalitat, prop d'un any després de la mudança, encara deuen estar ocupant els seus espais, posant-hi mobles nous, llevant-ne els vells o canviant-los de lloc, i mirant a veure si es feien a la idea que havien de governar el país, perquè encara no s'ho creien del tot, i potser per això no governen, afegia. O almenys encara no es notava, excepte en allò que llevaven i allò que tiraven. Després, sí que hem notat que governava la dreta, massa i tot, per desgràcia per a molts i profit d'uns pocs. En realitat, quant a les coses que molestava i calia llançar a l'abocador, "els altres", abans,

també havien pensat –però amb raons diferents– que tot el que era poc modern era vell i calia llevar-ho d'enmig, i també s'havien fet mobles nous per als seus despatxos nous. Moltíssims mobles nous. Però almenys, fins on jo coneixia, no havien tirat llibres. Eren potser petits detalls sense importància, qui sap si no volien dir res, però la gent del PP tirava llibres, o els manava tirar. Comprenc que als dirigents alts, mitjans o baixos de la dreta valenciana, quan es posaren a manar els devien sobrar moltes coses que veien com a molèstia o destorb, que no volien tindre davant dels ulls allò que els altres havien posat per allí. Ni tan sols uns llibres tan ben editats i tan elegants com el *Lluís de Santàngel*. De manera que a nous homes, nous mons, com deia el títol, i aquells llibres els devien molestar. Però també els podien haver enviat a alguna biblioteca, que la major part no anaven (ni van) molt sobrades de volums, o haver-los regalat als parents o als amics, per si de cas els entrava el gust

per la lectura (cosa improbable, ja ho sé, tractant-se d'una mena d'"homes nous" més amants d'altres ocupacions...). Però no varen fer res d'això: algú dels qui manaven per allí degué pensar que era més pràctic tirar-los, o simplement pensà només que sobraven, i per això hi ha contenidors al carrer, dedicats al paper vell i al cartó.

Confessaré que llavors, quan m'ho contà el salvador d'aquells exemplars de *Lluís de Santàngel*, no m'ho havia d'haver cregut, de tan bèstia com era, però sí que m'ho vaig creure. Entre altres coses, per la confiança perfecta que em mereixia qui m'ho contava (un home respectable, un empresari il·lustrat), que tenia previst rescatar altres volums en perill. En qualsevol cas, era un moment que les coses anaven adquirint una certa coherència: els nous governants provocaven baralles en l'IVEI (aquell Institut Valencià d'Estudis i Investigacions, que amb tanta convicció havíem posat en marxa, i que tan poc va costar de reduir a no-res), liquidaven els ajuts als mitjans de comunicació en valencià, llevaven *El Temps* de les biblioteques, posaven programes horribles en una ràdio pública que havia estat molt digna, començaven a rebentar l'ortografia dels textos explicatius de concerts o museus (com al Palau de la Música, o al Museu d'Etnologia que jo havia fundat deu anys abans), i així podria anar recordant i contant. I tiraven llibres. Així van passar els anys d'aquells governs nostres, superant-se ells mateixos en ignorància, en menyspreu per la llengua del país, en incompetència, en balafament dels cabals públics, en capacitat de destrucció de tot allò que no entenien ni els importava. Vint anys d'aquesta trista espècie de governs han sigut molts anys, no una eternitat sencera, perquè no hauríem sobreviscut, però almenys mitja eternitat. I per tant s'ha acabat també, com s'acaben les penes del purgatori, encara que semblava que no s'acabaria mai.

«AIXÍ VAN PASSAR ELS ANYS D'AQUELLS GOVERNOS NOSTRES, SUPERANT-SE ELLS MATEIXOS EN IGNORÀNCIA, EN MENYSPREU PER LA LLENGUA DEL PAÍS, EN INCOMPETÈNCIA, EN BALAFIAMENT DELS CABALS PÚBLICS, EN CAPACITAT DE DESTRUCCIÓ DE TOT ALLÒ QUE NO ENTENIEN NI ELS IMPORTAVA»